

af Parlamentarismen ere af den Mening, at man ikke maa søge alle vigtige Spørgsmaal afgjorte efter Partihensyn, at det virkelig er til Gavn for Landet og for Rigsdagens Virksomhed, til Bedste for dette, at der er endel Spørgsmaal, ja endog vigtige Spørgsmaal, som man afgjør efter andre Hensyn end Tillid eller Mistillid til den bestaaende Regering. Det vil være Dem bekendt, mine Herrer, at det engang blev aabent vedgaaet af flere Medlemmer, ikke af dette, men af det forrige Thing, at de i en vigtig Sag, hvorom de havde en bestemt Overbevisning, stente i modsat Retning derom, fordi der var stillet et Kabinetsspørgsmaal. Jeg vil nu ikke paa nogen Maade angribe denne Fremgangsmaade i det paagældende Tilfælde, men De Herrer ville dog vist indrømme mig, at det ikke vil være til Held for Landet, at en Foranstaltning, der i og for sig er god og gavnlig, afgjøres i modsat Retning, fordi der er Medlemmer, som tro at burde tage dette politiske Hensyn i det paagældende Tilfælde. Jeg vil altsaa sige, at man, hvor meget man end kan ynde det parlamentariske System, dog maa indrømme, at man maa vogte sig for at stemme efter Partihensyn med Hensyn til en vis Klasse af Sager, der kun dreier sig om almennyttige Ting, og som egentlig ikke have nogen Partifarve. Det er egentlig det, jeg lidt maa brevide det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), at han ved Finantslovens Behandling har stræbt at gjøre denne Sag til en Partisag. Det ærede Medlem udtalte sig da som Ordfører egentlig slet ikke fjendtlig imod Tanken i Forslaget, men hans afgjørende Grund var den, at han ikke gjerne vilde gaa ind derpaa under det nuværende Ministerium. Jeg siger nu, at jeg tror, at denne Sag netop er af den Bestaaffenhed, at man skal se bort fra Hensynet til det nuværende Ministerium. Jeg fatter og billiger aldeles den ærede Marineministers Fremgangsmaade, naar han ikke har villet stille sit Forslag saaledes, at det kom i Forbindelse med et rent politisk Spørgsmaal. Derved har han stemplet Sagen som et Spørgsmaal, hvorved man efter hans fulde Opfattelse maa tage helt andre Hensyn end de politiske. Jeg kan ikke se Andet, end at det virkelig forholder sig ganske saaledes, som her er sagt, nemlig at denne Sag staar aldeles jævnfodig med Digeloven. Det er en Foranstaltning, der er opfattet som yderst nyttig og gavnlig for vort Forsvarsvæsen, ligesom Digeloven er opfattet saaledes for vort Lands Beskyttelse, og den bør derfor af os afgjøres fuldstændig frit efter sin egen Fortjeneste. Jeg vil derfor sige: Lad os da vogte os for at tage den Slags Hensyn, som netop ere blevne fremhævede i denne Sag; lad os holde os til den, som den i og for sig er. Jeg forventer ikke et eneste Medlem i, at han stemmer Nei for denne Lov, naar han anser det for urigtigt, at vi bygge et saadant Skib — derom kan jeg ikke

gaa i Nette med noget Menneffe — men at tage Hensyn til Ministeriets Stilling og alt det, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) fremdrog i sit sidste Foredrag, anser jeg for saare ubelidt.

Bajer: Derfor jeg under Finantsloven havde stent Nei, til den Sag, som nu gaar igjen i en anden Skuffelse, vilde jeg sandsynligvis ogsaa have gjort det i Dag, men min Stilling var saafærlig, at jeg tror at burde begrunde min Afstemning. Jeg var den Gang den Ænfte, der ikke stemte, og dette gjorde jeg af den Grund, at det ikke var mig klart, hvorvidt vor Flaades Udvikling virkelig skulde gaa i den Retning, som den utvilsomt kommer til at gaa; hvis dette Forslag vedtages. Jeg har naturligvis i Dag faaet mere lys i Sagen, men mener at kunne trænge til endnu mere, og for mit Vedkommende vilde jeg sætte megen Pris paa, om de Herrer, som i næsten 5 Maaneder have haft Leilighed til at overveie vort samlede Forsvarsvæsen, som til at yttre sig om denne Sag i en kort Betænkning. Hvorledes jeg saa iøvrigt vil stille mig til Sagen — maaffe jeg vil stemme imod den ved 2den eller ved 3die Behandling —, skal jeg ikke sige det Mindste om. Jeg kan iøvrigt tiltræde, hvad der er blevet sagt af det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg), at hvis det her gjælder om et stort Spørgsmaal, saasom en parlamentarisk Regering, og hvis vi derved vilde sløve det Vaaben, vi ellers have i Finantsloven, saa vilde ogsaa jeg stemme mod Sagens Overgang til 2den Behandling; men det skaar jo i alt Fald frit for at stemme imod Overgangen til 3die Behandling. Jeg skal indrømme det ærede 4de Medlem for Kjøbenhavn (Fenger), at der gives Spørgsmaal, som maa afstemmes uden Hensyn til Partier, og hvorledes det stiller sig med Hensyn til det foreliggende Spørgsmaal vil altsaa nærmest afhænge af, om det er et politisk eller et militært Spørgsmaal. Jeg maa rigtignok tilstaa, at jeg sætter de afgjørende, store politiske Spørgsmaal over de militære, og jeg kan altsaa ikke her være enig i, hvad det ærede Medlem fra Odense (Detavius Hansen) udtalte. Hvis vi havde Valget imellem en parlamentarisk Regering og et Pandserskib, saa vilde jeg stemme for den parlamentariske Regering; thi den er jeg vis paa, at vi komme til at bruge, men om vi komme til at bruge et Pandserskib, er tvivlsomt; der bygges jo saa mange Pandserskibe, som ikke bruges. Naar jeg altsaa nu vil stemme for denne Sag, er det ikke af politiske Grunde, men udelukkende af Hensyn til Fædrelandets Vel. Jeg ønsker, at det skal komme under nærmere Prøvelse, hvorledes et saadant Led i Forsvarsvæsenet, som et stort Pandserskib dog altid er, passer ind i vort øvrige Forsvarsvæsen, og det er altsaa under den Forudsætning, at Lovforlaget